

Εκδότης — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
25 Νοεμβρίου 1981
Τιμή φύλλου δρχ. 10
Αριθμός φύλλου 63
Ηράκλειο 1866, αριθ. 110

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Η προβολή και προώθηση για επίλυση των προβλημάτων της επαρχίας μας είναι ένας από τους σκοπούς για τους οποίους εκδόθηκαν και κυκλοφορούν 63 μήνες τώρα τα Β.Ν.

Από τις στήλες τους, με σειρά από άρθρα και συνεργασίες πολλών συνεπαρχιωτών, φωτίστηκαν αρκετά από τα προβλήματα της επαρχίας γενικά και ειδικά.

Έτσι, γράφτηκαν άρθρα για το λάδι, για την μπανάνα, τα πρώιμα κηπευτικά, για τον ΟΓΑ (φ. 9), την προστασία του περιβάλλοντος (φ. 11), για το νερό (φ. 12), για τους αγροτικούς συλλόγους (φ. 14), αγροτικές βιβλιοθήκες (φ. 17), για τον αναδασμό, πολιτιστικές εκδηλώσεις (φ. 32), γύρω από το συνένδριο (φ. 41, 42), για τους συνεταιρισμούς (φ. 42, 43, 44). Επίσης οι συνεργασίες, Αγροτική Βιάννος, (φύλ. 3, 4) του Βαγγέλη Βαρδάκη, Το πρόβλημα του νερού στην επαρχία μας (φ. 12) του Στεφ. Παπαγιαννάκη, Για τα σκουπίδια (φ. 13, 14) του Μαν. Παπαγιάννη, Πολιτιστικό κίνημα (φύλ. 36) του Μαν. Ζουμάκη, Επαρχία Βιάννου και ενεργειακό πρόβλημα (φ. 51, 52, 53) του Στεφ. Παπαγιαννάκη, Η Βιάννος στο μελλοντικό κόσμο (φ. 55, και 56) του Γ. Παπαματθαίου κ.ά. Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε στους δρόμους. Άρθρα, σημειώματα, υποδείξεις (Δημ. Ραφτόπουλου) και άλλα για τα σχολεία, τους υγειονομικούς σταθμούς, την ύδρευση, τη ΔΕΗ, τον ΟΤΕ κλπ. Από τις στήλες των Β.Ν. δημοσιεύτηκαν επίσης πολλά υπομνήματα φορέων της επαρχίας για τα προβλήματα της.

Δυστυχώς από την πλευρά του κράτους δεν υπήρξε ανταπόκριση. Κι αν μικροέργα πραγματοποιήθηκαν στα χρόνια που πέρασαν, τα μεγάλα

έργα που θα επηρέαζαν αποφασιστικά τη ζωή των κατοίκων της επαρχίας μας, αποτελεματώθηκαν και σήμερα βρίσκονται σε μεγάλη οξύτητα.

Η Κυβέρνηση που προήλθε από τις εκλογές στις 18 Οκτώβρη, σύμφωνα με το πρόγραμμα του κυβερνητικού κόμματος, αλλά και τις μέχρι σήμερα εξαγγελίες του πρωθυπουργού και των αρμοδίων υπουργών, θα πρέπει να αντιμετωπίσει τα προβλήματα της χώρας (επομένως και της επαρχίας μας) πάνω σε νέα βάση.

Αποφασιστικός θα είναι ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά και όλων των άλλων κοινωνικών φορέων και ιδιαίτερα των αγροτικών συλλόγων και συνεταιρισμών. Συμπαράσταση και βοήθεια από όλο το λαό ζητά η Κυβέρνηση, για να προωθηθεί τα πολλά και ποικίλα προβλήματα του τόπου. Συμπαράσταση και βοήθεια έχουν υποχρέωση να δώσουν οι συνεπαρχιώτες μας στο σύνολό τους, μέσα από τους μαζικούς φορείς, για την προώθηση και επίλυση των προβλημάτων της επαρχίας μας. Μά ποιά είναι η συμπαράσταση και βοήθεια που μπορούν να δώσουν οι συνεπαρχιώτες μας;

Βαρύ το χρέος της αυτοδιοίκησης. Τα κοινοτικά συμβούλια της επαρχίας, με τη συσπείρωση γύρω από αυτά όλων των κατοίκων, πρέπει να αξιολογήσουν τα προβλήματα της επαρχίας, γενικά και ειδικά, να τα ιεραρχήσουν και να τα προωθήσουν για επίλυση.

Πρωταρχική θέση ως πάρει το οδικό δίκτυο της επαρχίας, ιδιαίτερα της επικοινωνίας με το Ηράκλειο, της πρόσβασης προς την παραλία από τα χωριά και ο παραλιακός δρόμος Τσουτσουρος—Τέρτσα.

Με τη στήριξη των τιμών των αγροτικών προϊόντων

των και την προοδευτική επίλυση πολλών άλλων προβλημάτων τοπικού ή γενικότερου ενδιαφέροντος οι κάτοικοι της επαρχίας μας ως προχωρήσουν σε νέα βήματα, που επιτακτικά απαιτεί η ζωή και ευνοεί η κυβερνητική πολιτική που εξαγγέλθηκε.

Η ίδρυση αγροτικών συλλόγων, που θα συμπεριλάβουν το σύνολο των αγροτών της επαρχίας, είναι αναγκαία.

Η δημιουργία συνεταιρισμών νέου τύπου, αγροτοβιομηχανικών συνεταιρισμών, που θα αγκαλιάσουν την παραγωγή, την επεξεργασία και εμπορία των προϊόντων της επαρχίας, πολύ θα βοηθήσει στην αλλαγή της ζωής των συνεπαρχιωτών μας.

Η πραγματοποίηση του αναδασμού της γης στην επαρχία μας ως αρχίζει να ωριμάζει. Είναι το μέτρο που μπορεί να γίνει μά και να συμβάλει αποτελεσματικά στην αλματώδη ανάπτυξη της παραγωγής στην επαρχία μας: ποιοτικά, ποσοστικά και ιδιαίτερα στη μείωση του κόστους παραγωγής σε επίπεδα που να μπορούν άνετα να συναγωνιστούν τις διεθνείς τιμές.

Η ίδρυση πολιτιστικών συλλόγων στην επαρχία και αγροτικών βιβλιοθηκών πολύ θα συμβάλει στο πνευματικό και πολιτιστικό ανέγασμα των κατοίκων.

Το κυβερνητικό πρόγραμμα υποσχέται συμπαράσταση και ενίσχυση. Ας αξιοποιηθούν σωστά για να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις, ώστε η σημερινή γενιά να ζήσει καλύτερες μέρες και να εξασφαλιστούν ακόμη καλύτερες για τη νέα, χωρίς άγχος για το ψωμί. Για ψυχική ανάταση και ειρηνική διαβίωση για όλους.

Μά τα μηνύματα είναι πολλά και με ένα άρθρο δεν τελειώνουν, γι' αυτό και θα επανέλθουμε.

Ο ΓΥΡΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΣΕ ΠΕΝΤΕ ΜΕΡΕΣ

Του κ. Στεφάνου Δ. Παπαγιαννάκη

Το τηλεφώνημα από τον Καναδά ήταν κατηγορηματικό: θα έρθω στην Ελλάδα μόνο με την προϋπόθεση ότι θα πάμε στην Κρήτη και θα τη γυρίσουμε ολοκληρωτικά. Ήταν από τον αδελφό μου Σταμάτη Μαντάκη δικηγόρο, και επιχειρηματία τώρα και πολλά χρόνια στον Καναδά, που είχε μια αμυδρή ιδέα της Κρήτης σαν μαθητής της Σχολής 'Εφ. 'Αξικών Ηρακλείου, πριν από 25 χρόνια. Θεωρώ αγκομίμο να δώσω μερικά στοιχεία από μία περιόδεη πέντε ημερών που κάναμε άμεσα μετά τις εκλογές, γιατί το θέμα έχει γενικότερη σημασία. Πραγματικά, ο γύρος της Κρή

της είναι ο καλύτερος τρόπος για να ευχαριστήσει κανείς φίλο ξενούμενος, Έλληνας ή άλλοδαπός, και να τους κάνει θερμούς προπαγανδιστές των φυσικ

κών καλλονών και των φιλόξενων εκδηλώσεων του Νησιού μας. Ο βορειοευρωπαίος ή αμερικανός, αυτή την εποχή που έχει άρχσει στην πατρίδα του

ο βαρύς χειμώνας, οπολαμβάνει όμορφα τοπία, θαυμάσιες ακρογιαλιές με τον ωραίο γλυκό φθινοπωρινό καιρό και φεύγει

• ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 4

Για το λάδι

Πραγματοποιήθηκε στα Γραφεία της ΠΑΣΕΓΕΣ με τη συμμετοχή της Έλαιουργικής και Εκπροσώπων όλων των Ένωσεων Γεωργικών Συνισμών των έλαιο παραγωγικών περιοχών, σύσκεψη στην οποία εξετάστηκαν οι τιμές και τα μέτρα που πρέπει

να ληφθούν για το λάδι έσοδειας 1981 - 82.

Στη σύσκεψη εγκρίθηκε ψήφισμα, που επιδόθηκε στον υπουργό Γεωργίας κ. Σημίτη από αντιπροσωπία.

Σύμφωνα με πληροφορίες που είχαμε, στο ψήφισμα προτείνεται ο καθορισμός τιμής του λαδιού για το Νο 3 καθαρές στον παραγωγό 142 δρχ. και σε 150 δραχμές οι αγροτικοί σύλλογοι ύστερα από πανελλαδική σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα.

Υπάρχει όμως δέσμευση από την ένταξή μας στην ΕΟΚ, σύμφωνα με την οποία για φέτος έχει καθοριστεί τιμή στο Νο 3 δρχ. 114,89 και 7 δρχ. επιδότηση μείον κρατήσεις ΟΓΑ, χαρτόσημο και ξενεζύλες. Στο σημείο αυτό καλείται η Κυβέρνηση να πιέσει τους κύκλους της Ε.Ο.Κ. για την τροποποίηση των όρων σύνδεσης και την προσαρμογή της τιμής του ελληνικού λαδιού στις τιμές των άλλων χωρών, οι οποίες είναι για το Νο 3 δρχ. 120 και 39 δρχ. επιδότηση. Υπάρχει ίσως και ήλωση της ένταξης από το Έλληνικό Δημόσιο. Αλλά αφού υπάρχουν σειρά δέσμευσεις προς την ΕΟΚ, γιατί να επιβαρύνεται ακόμη περισσότερο το Έλληνικό Δημόσιο;

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί πως η επιδότηση πρέπει

να δίνεται έγκαιρα και όχι με καθυστέρηση 8 - 10 μηνών, χωρίς και πάλι να εξοφλείται στο σύνολό της.

Παράλληλα, και ώσπου να αποδεσμευτεί η χώρα από την Ε.Ο.Κ. σύμφωνα με τις εξαγγελίες της νέας Κυβέρνησης, πράγμα που δε γίνεται από τη μία μέρα στην άλλη, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα που θα μειώσουν το ύψηλο κόστος του λαδιού σήμερα. Κι αυτά είναι:

— Να επιδοτηθούν τα γεωργικά εργαλεία, τα λιπάσματα, τα φάρμακα και τα δίκτυα συλλογής.

— Να δοθούν χαμηλότοκα δάνεια στους έλαιοπαραγωγούς για τη διατήρηση και ανάπτυξη της έλαιοκαλλιέργειας.

— Να κατασκευαστούν αγροτικοί δρόμοι ώστε να μειωθεί το κόστος παραγωγής και να διευκολυνθεί η παράδοση του λαδιού στα κέντρα συγκέντρωσης.

— Να απαγορευτεί με νόμο η εισαγωγή οπωρολαίων.

— Να ενισχυθούν οι συνεταιρισμοί στη δημιουργία πρατηρίων για την απευθείας διάθεση στην κατανάλωση. Έτσι συμπιέζεται η τιμή πωλήσεως και προστατεύεται το καταναλωτικό κοινό.

— Να εξευρεθούν αγορές για τη διάθεση του πλεονάσματος

Συνέχεια στή σελίδα 4

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

Πολλές φορές οι πολίτες διατυπώνουν παράπονα για τις δυσκολίες που συναντούν στη διεκπεραίωση υποθέσεων τους που είναι στην αρμοδιότητα κρατικών υπηρεσιών.

Μά και από τις στήλες των Β.Ν. αρκετές είναι οι περιπτώσεις που έχουν αναφερθεί ποτέ σε αίτηματα για την επίλυση προβλημάτων της επαρχίας μας και ποτέ στη διατύπωση παραπόνων, διαμαρτυριών πολλές φορές και σε πολύ έντονο ύφος.

Αλλά τόσο τα παράπονα των πολιτών, όσο και τα σημειώματα των Β.Ν. αναφέρονται στις κρατικές υπηρεσίες και σε καμία περίπτωση στους κρατικούς υπαλλήλους που υπηρετούν σ' αυτές. Αν η διεκπεραίωση μιας υπόθεσης, ή προώθηση για επίλυση ενός προβλήματος, ή απάντηση σ' ένα αί

τημα καθυστερεί, αίτια είναι ή δομή οργάνωσης των υπηρεσιών με άποκορύφωμα το γραφειοκρατικό σύστημα που τις διέπει εκτός από την πληθώρα άλλων αιτίων.

Τα παραπάνω δεν αναφέρονται στους κρατικούς υπαλλήλους, που είναι δεσμοί που αυτής της λειτουργίας των υπηρεσιών και με το οποίο μαζί με τους άλλους πολίτες παλαιωρούνται κι αυτοί και ίσως αυτοί περισσότερο. Γιατί διαπιστώνουν καθημερινά πόσο μπλέει ναί πολλές υποθέσεις κι όμως ο μηχανισμός λειτουργίας τις μπερδεύει, με αποτέλεσμα καθυστερήσεις, ταλαιπωρίες, και πολλαπλές επιπτώσεις.

Αυτή ή δομή και ο μηχανισμός οργάνωσης των κρατικών υπηρεσιών «ζητούμεν» αλλάζει για να πάει μπροστά ο τόπος μας.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Στα τελευταία χρόνια, με τη συνεργασία των Κοινωνικών φορέων της επαρχίας μας, πραγματοποιήθηκε ή οργάνωση και τέλεση του Πανεπαρχιακού μνημοσύνου τέσσερις φορές.

Παράλληλα οργάνωθηκε στην Άνω Βιάννο Πανεπαρχιακή έκθεση επί των λαϊκής τέχνης το 1979 και στην Άρρη έκθεση αγροτικών προϊόντων το 1980. Παρά τις αδυναμίες που παρουσιάστηκαν, ή επιτυχία τους χαρακτηρίστηκε πολύ μεγάλη, με πολλή προβολή πέρα από τα όρια της επαρχίας.

Για τον καινούριο χρόνο, και με τη σκέψη οι πανεπαρχιακές εκδηλώσεις ν' αγκαλιάσουν όλη την επαρχία, οι στήλες αυτές προτείνουν την οργάνωση

εκδήλωσης στο Χόνδρο.

Για το περιεχόμενο της εκδήλωσης και την ημερομηνία θα αναφερθούμε σε επόμενο φύλλο.

— Ακόμη ο Σύλλογος Γυναικών Βιάννου, συνεχίζοντας τις εκδηλώσεις που πραγματοποιήσε μέχρι σήμερα (εκδρομή, συστροφή έκθεση παιδικής ζωγραφικής, οργάνωση ομιλίας, συμμετοχή στις πανεπαρχιακές εκδηλώσεις) και με τη συνεργασία του Γυμνασίου — Λυκείου, Δημοτικού Σχολείου και της Κοινότητας, ως προχωρήσει φέτος σ' ένα πυκνότερο πρόγραμμα όπως είναι ή άναβιωση των καλώντων στις Χριστουγεννιάτικες γιορτές, άποκριάτικος χορός, γιορτή γερόντων, δίπλα στη

Συνέχεια στή σελίδα 4

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

Με την καθιέρωση σχολικής γιορτής της επέτειου του Πολυτεχνείου έγινε γιορτή και σε όλα τα σχολεία της επαρχίας μας. Τη πρώτη Τρίτη 17 Νοεμβρίου στο Λύκειο — Γυμνάσιο και τα Δημοτικά Σχολεία έγιναν γιορτές με όμιλίες, άπαγγελίες και τραγούδια αφιερωμένα στην επέτειο των γεγονότων του Πολυτεχνείου το Νοέμβριο του 1973.

Αργότερα οργάνωθηκε εκδήλωση στην πλατεία της Βιάννου, στην οποία πήραν μέρος εκπρόσωποι των Κοινωνικών Συμβουλίων, των Σχολείων, Συλλόγων και άλλων φορέων της επαρχίας και πλήθος κόσμου.

Στη συγκέντρωση μίλησαν οι κ.κ. Χαρ. Δοριάκης, Νομαρχιακός Σύμβουλος, Ιωάν. Μπριντάκης, αντιπρόεδρος Κοιν. Βιάννου, Ν. Γεώργιος Πιτροπάκης, πρόεδρος Κοινότητας Πεύκου, Μανόλης

Φαράκης, αντιπρόεδρος Κοινότητας Άγ. Βασιλείου, Έλ. Μαστρογιωργάκης, Γυμνασιάρχης, Άλέκος Δουραχάλης, Δ/λος, Μαρία Μαστρογιωργάκη από το Σύλλογο Γυναικών Βιάννου, Μανόλης Παπαδοκαλάκης εκ μέρους της Τ.Ο. ΠΑΣΟΚ, ο Γεωργ. Καρπαθάκης εκ μέρους της ΚΝΕ και ο Χαρ. Παπαδάκης, από τη Νεολαία του ΠΑΣΟΚ.

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε πορεία, με τη συμμετοχή μαθητών, νέων, καθηγητών, δασκάλων και πολλών κατοίκων, μέχρι το Πανεπαρχιακό Ήρωο. Εκεί κατατέθηκαν στεφάνια και μίλησε σχετικά με την επέτειο ο δάσκαλος Πεύκου Στυλ. Μανδαλάκης, που βρισκόταν εκεί με πολλούς μαθητές και άλλους κατοίκους.

(Ανταπόκριση Στυλ. Μανδαλάκη, Δ/ντή Δημ. Σχολείου Πεύκου).

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Υγειονομικός Σταθμός Βιάννου	22205
Ίατρείο Άγροτικό Πεύκου	31877
Χωροφυλακή Υποδιεύθυνση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31876
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Άγρονομείο Βιάννου	22006
Ειρηνοδίκη	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Έλαιουργείον)	22136
Ο.Τ.Ε. (βλάβαι)	12
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
Έλληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. — Βιάννος	22051
Ζαϊράκης Θεόφιλος — Βιάννος	22404
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρτσάκης Έμμανουήλ — Λουτράκι	22103
Λασηθιωτάκης Γ. — Βιάννος	22355
Χατζάκης Ίωάννης — Άγιος Βασίλειος	31801
Γαλανάκης Μιχ. — Χόνδρος	22101
Ψαρολογάκης Κων. — Χόνδρος	22109
Σοφοκλής Παπαδάκης — Καλάρι	31275
Ίωάννης Κονσολάκης — Άμυρά	31420

(Γιά υπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

ΣΤ'ΗΝ ΑΝΩ ΒΙΑΝΝΟ:

Συμεών Δημ. Μπισσακάκης και Ρένα Ελ. Κεφαλάκη.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

Η Δήμητρα σύζ. Εμμ. Χατζάκη γέννησε αγόρι.

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΑΜΙΡΑ:

Άγλαϊα σύζυγος Έμμ. Παντουβάκη
Άννα σύζυγος Νικ. Δημητρογιαννάκη

ΣΤΗ ΒΙΑΝΝΟ:

Άγαμέμνων Νεραντζάκης
Γρηγόριος Μαστρογιωργάκης
Δημοσθένης Μαστρογιωργάκης

ΣΤΟΝ ΠΕΥΚΟ:

Εύθυμια Έμμων. Στεφανάκη

ΔΩΡΕΕΣ

Η οικογένεια Έμμ. Δημ. Μαστρογιωργάκη μάζεψε 1.000 δρχ. για το Φιλόπρωχο Ταμείο Βιάννου στη μνήμη των γονέων του.

Παρακαλείται το Ταμείο για την παραλαβή τους.

— Η κ. Ελένη χ. Δημ. Κουφαλιτάκη μάζεψε 1.000 δρχ. για το Φιλόπρωχο Ταμείο Βιάννου 2.000 δρχ. και για τον Υγειονομικό Σταθμό Βιάννου 2.000 δρχ. στη μνήμη του συζύγου της Δημητρίου Χ. Κουφαλιτάκη με τη συμπλήρωση ενός χρόνου από το θάνατό του.

Παρακαλούμε για την παραλαβή τους.

— Όπως μάζεψε 2.000 δρχ. για το Φιλόπρωχο Ταμείο Βιάννου ο κ. Δημ. Παπαδομαρκάκης του έστειλε 2.000 δρχ. στη μνήμη του θεού του Δημητρίου Έμμ. Παπαδομαρκάκη.

Λατκά στιχουργήματα

Για τό ολοκαύτωμα

Επιμέλεια Κ. Γ. Στεφανάκη

(συνέχεια από τό προηγούμενο)

Τήν ίδια μέρα οι άπτιμοι μέσ στη Λυγιά έπήγαν στον Άγιο Αντώνιο και εις τήν Άργουλίδα.
Τά πράγματα που έκαναν τίνος μυαλό θά μείνει νά κάθεται νά τά γροικιά, τέτοια άτιμοσύνη;
Νά κάθεται νά τά ακούς, τίνος καρδιά θά γιάνει νά σφάζουν τέκνα και γονείς άγκαλιαστά άμάδι!
«Σησώστέ τα τά παιδιά» οι άπτιμοι φωνάζουν και μονομιάς τους δάλανε χάμα και τους σωρίζουν.
Και νά σηκώμει ο μπαμπάς όκτώ χρονώ παιδάκι νά τους σκοτώνουμε μαζί νά σβήσουν τό φαρμάκι!
Μέσ στη Λυγιά σκοτώσανε γυναίκες και κορίτσια και όλα τά μικρά παιδιά δέν τους έχαριστήκαν.

Είμαι ακόμα λυπηρό κι ακόμα πίο μεγάλο τρέα αδελφάκια έσφαξαν τό ένα έπάνω στ' άλλο.
Έπτά χρονώ 'ταν τό μικρό, κι ένδεκα τό μεγάλο και έννιά'τουμε τό μεσακό, ώφ' καιμώ μεγάλο!
Δέν τά σκοτώσαν οι άνανδροι μέ σφαίρα ούτε μέ βόλι, μόνο τά πυροβόλισαν μέσ στην έφιλόλογη!

Πώς στέκεσαι ψηλά, ούρανε, και χάμα δέν άγγίζεις, τά πράγματα που γίνονται γιατί τά διορίζεις;
Πώς στέκεσαι σύ, θάλασσα, κοιτάζε νά φουκώσεις, από τά τόσα βάσανα ίσως νά μάζε γλυτώσεις.

Ή μόνά που τά γέννησε τ' άθώα πλασματάκια πώς στέκεται και τά θωρεί νεκρά στά κρεβατάκια;
Δέν έκλαψαν, δέν πόνεσαν τά άμοιρα παιδάκια, όταν τά είχαν στό σουβλί σαν τά μικρά άρνάκια;
Ήπό κάθε μέρος φόρτωσε τό ένα ο πατέρας και τ' άλλο μεσοσόμαρα τά πήγε στή μητέρα!

Σχισθείτε όρη και βουνά και δέντρα μαραθείτε και μέ βαρύ άνοστεναγμό νά τους καταρασθείτε και νά μη μείνει Γερμανός κι ούτε νά μη γροικάται τό όνομα των άτιμων, και ο κόσμος τά θυμάται και τό φρικτό μαρτύριο που 'παθε ή ανθρωπότη, στον τόπο τό γερμανικό χόρτο νά μη φυτρώσει.

Μεγάλη 'ταν ή συμφορά, μά στ' Άμυρά περίσσα κι όλα, τά περισσότερα τά σπίθια τους έκλείσαν Πέντε και έξι αριθμός σφάζαν 'πό κάθε σπίτι, χάθηκαν οικογένειες, ρήμαξαν και τά σπίθια.

Καλά έπλήρωσε ο Βαχός και τό Κεφαλοδούρι, άλήθεια και στον Κρεβατά δέν έμεινε ούτε σπίτι. Μην κλαίτε, χήρες κι όρφανά, και ούτε νά λυπάστε, τους άνδρες σας εις τον Χριστό σαν μάρτυρες τους πάτε, γιατί έμαρτυρήσανε μαρτύριο μεγάλο

μέ δίχως δικαστήριο, είναι καιμώσ μεγάλο, δέν έκλεψαν, δέν σκοτώσαν, δέν έκαμαν αίτία, μονάχα ζούσαν τίμια μέσ στην κοινωνία.

Δέν θέλουν μήτε διάβασμα, δέν θέλουν λιβάνι, γιατί τους έβαλε ο Χριστός δλόχρυσο στεφάνι και πλάι του τους έστησε νά τους παρηγορήσει και νά τους στείλει στυ ούρανο και τούτο δέν θ' άργήσει, μά δέν θ' άργήσει νά γενεί ή θεία δικαιοσύνη και Γερμανός ούτε μικρός στον κόσμο νά υή μείνει, γιατί έκάψαν έκκλησιές, έσκότωσαν παπάδες, κι άφήσαν τόσα όρφανά και έρημες μονάδες

Πώς νά τους θέλει ο λαός, πώς νά τους συμπαθήσει, που τόσα σκόθια οι άπτιμοι έπέρασαν στά ξίφη. Τό αίμα τρέχει ποταμός και θάφει τά σοκάκια κι ο κόσμος χύνει δάκρυα, πίνει πικρά φαρμάκια.

Τά πτώματα στην έρημιά μένουν έκτεθειμένα κι οι γύπες έχορτάσανε μόνο από τό αίμα. Γυμνός ο κόσμος σήμερα μέσ στά λαγκάδια πάει για νά γλυτώσει τή ζωή από τον Άλαιμάνη.

Μέσ στά Γδόκια, στίς Μουρνιές, στό Μύρτος και στή Ρίζα, στή Σύμη και στό Λάπαθο έπιασε ή πλημμύρα κι έκει έσφάζαν ζωντανούς ως και μικρά παιδάκια έναμιά και δυό χρονώ πάνω στά κρεβατάκια.

Μ' ακόμα δέν χορτάσανε, μά ήρθε κι άλλη μέρα και τά χωριά έκάψανε, τά γκρέμισαν ως πέρα και δυναμίτες θάλανε τό πρόβλημα νά λύσουν και για τους άπομένοντα νά τους ξεφαιρίσουν.

Οι άνθρωποι μέσ στίς σπηλιές κάθονται μέρα νύχτα ίσως νά αποφύγουνε του βάρβαρου τά δίχτυα.

Παρέστην ως μάρτυς εις όλα αυτά ίδίους όμμασιν. Έγράψαν παρά του Πέτρου Μύζωνος Καλλέργη τήν 15 Σεπτεμβρίου έως τήν 15 Οκτωβρίου του έτους 1943

ΠΕΤΡΟΣ ΜΥΡ, ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ

έτών 81 (1981)

Άγιος Βασίλειος Βιάννου

Διαβάζετε και διαδίδετε τα

«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Είναι ή φωνή τής Έπαρχίας, ο κρίκος που συνδέει όλους τους Βιαννίτες που βρισκονται σκορπισμένοι σ' όλη τήν Ελλάδα και τό έξωτερικό.

Η αύξηση τής κυκλοφορίας τους και άποστολή τής συνδρομής όλων, δημιουργούν τις προϋποθέσεις για τήν προώθηση των στόχων που έχουν προγραμματίσει για τό μέλλον.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΗΤΙΚΗ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑ Η ΟΡΝΙΘΑ

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ Κ. ΓΙΩΡΓΗ Ν. ΘΕΟΔΟΣΑΚΗ, ΥΠΑΛΛ. ΟΤΕ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗ ΣΤΙΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΤΟΥ ΧΟΝΤΡΟΣ

ΑΒΓΟ ΚΑΙ ΑΠΟΤΟΚΟ

(Συνέχεια από τό φύλλο 60)

«Τήν μαύρησ όρνιθας τ' αβγό, στον πόνο γιατρικό 'ναι κι η κοπελιά στή γειτονιά νά βρισκεται καλά 'ναι»

Στό χωριό μου λέμε πίο πολύ «ήκαμ» ή όρνιθα τ' αυγό παρά «γέννηση». Τ' αβγό που έχει δυό κορμούς (κρόκους) τό λέμε «δίοκορφο».

Όταν ή όρνιθα γεννά αβγά που δέν έχουν μέσ κορμούς, λέμε πώς «έκείνο τ' αβγό έχει μέσ σαμαμάμια».

Αφήγησθ: — «Ψαε ή όρνιθα σαμάμια, για κειονά γίνηκε ετσά λοής τ' αβγό».

Τ' αβγό αυτό τό πετούμε, δέν τό τρώμε.

Όταν μία όρνιθα κάνει ή όρνιθα δέν έχει γερό τσόφλι «μόνα 'ναι μαλακό σαν τήν πσίπα», τότε δίνουμε στήν όρνιθα νά φάει ξερά κουκιά. «Ετότεσας πάνει πεπσαλίδα τ' αβγό» (πήζει τό τσόφλι και γίνεται σκληρό).

Όταν μία όρνιθα θέλει νά κάμει τ' αβγό, τή γνωρίζουμε, γιατί τ' αυτιά της γίνονται άσπρα άσπρα.

Τοι πουλάδες τοι καταλαβαίνουμε πότε μπορούν «νά ντακάρθουνε νά κάνουν τ' αβγό» μέ τον έξης τρόπο. Αφήγησθ κ. Ζωής Ν. Θεοδοσάκη:

Πάνομε τήν όρνιθα από τά φτερά μέ τό ένα χέρι και από τό άλλο χέρι τρία δάχτυλα μαζί προσπαθούμε νά βάλομε όριζόντια, πίσω στον κώλο τσ' όρνιθας. Άν έχει άνοιξει τόσο και χωράνε τά δάχτυλα νά μπου-

νε, τότε λέμε πώς «θά ντακάρει (άρχνισει) νά κάνει τ' αβγό. «Σάν κάμει ή όρνιθα τ' αβγό, πουλάδα δέ λογάται».

Γιά νά δούμε άν μία όρνιθα «έχει τ' αβγό (είναι έτοιμη νά τό κάμει), λέμε πώς θά τήν «αβγολοήσομε». Άπλώνουμε άπάνω της τό χέρι μας και τής φωνάζομε «κό - κό - κό». Τότε αυτή καταλαβαίνει, σταματά και «κουκουβίζει». Τήν πιάνομε και πίσω στον κώλο της βάνομε τό δάχτυλό μας. Άν τό 'χει στον πόρο πόρο νά τό κάμει, τότε τ' άγγίζομε μέ τό δάχτυλό μας.

Τ' αβγά που δέν είναι καλά τό λέμε «χαλασμένα, κλώβια, ούρια, φυραμένα».

Όταν μία όρνιθα δέ κάνει αβγά γιατί «έπολυάχυνε» τότε λέμε:

— Έπολυάχυνε κι ήφραξε και δέν μπορεί νά κάμει αβγά.

ΤΟ ΑΠΟΤΟΚΟ

Γιά νά συνηθίζει ή όρνιθα νά κάνει τ' αβγό σ' ένα μέρος (στη φωλιά της) τσή βάνομε ένα «άπότοκο». Άπότοκο μπορεί νά 'ναι ένα αβγό ή ένα λιπράκι (πέτρα στρογγυλή) που τό βάνομε στή φωλιά και κατά τή λαϊκή αντίληψη άρέσει στήν όρνιθα. Τό θωρεί ή όρνιθα και πάει εκεί και γεννά τ' αβγά τή, και δέν πάει σε ξένο κούμο νά τό «ξενοκάνει».

Σημείωση: Στή Δ. Μακεδονία τό άπότοκο τό λένε «προσφώλι», γιατί προφανώς όδηγεί τήν όρνιθα πρός τή φωλιά της (νά γεννήσει τ' αβγό).

Βιαννίτικες Ίστορίες

Η ΑΓΙΑ... ΣΑΝΤΑΛΑ

Η ΑΓΙΑ... ΣΑΝΤΑΛΑ ...

Βρισκόμαστε στίς πρώτες δεκαετηρίδες του αιώνα μας. Ή νότια παραλία τής Έπαρχίας μέ τήν καθαρή κι όμορφη θάλασσα και τίς πράσινες άμμουδιές και τίς άπότομες άκτές, σε όρισμένα σημεία που συγκλίνουν βράχοι και δέντρα και χαρόκλαδα και συνθέτουν ένα θαυμάσιο ειδυλλιακό περιβάλλον

και τήν άπολαύση τής θάλασσας τους καλοκαιρινούς μήνες και για τίς καλλιέργειες των πρώιμων όπωροκτηρευτικών τών περιβάλλον παίρνει διαφορετική όψη και κίνηση.

Σήμερα, μέ τήν άλλαγή των καλλιεργειών στή νότια αυτή παραλία, μέ τήν άνεγερση συνιοκιομών τήν ίδρυση τουριστικών κέντρων, μέ τίς συγκοινωνίες και τή συρροή τόπιων και ξένων, για τήν άπολαύση τής θάλασσας τους καλοκαιρινούς μήνες και για τίς καλλιέργειες των πρώιμων όπωροκτηρευτικών τών περιβάλλον παίρνει διαφορετική όψη και κίνηση.

Τότε τα πανηγύρια του Άγιου Παντελεήμονα (και άλλων άγιών) στον Τσοτόουρο, στην Άρβη και στην Ψαρή Φοράδα — στον Κερατόκαμπο δέν είχε κτιστεί ακόμη ο ίσρος ναός του Άγ. Παντελεήμονα — συγκέντρωναν πολύ κόσμο από όλα τά χωριά. Οι πανηγυριώτες μετά τό τέλος τής λειτουργίας μέ βάρκες, γεμάτες από κάθε ηλικία πιστούς, πηγαίνοιέρχονταν από τό ένα πανηγύρι στο άλλο για νά προσκυνήσουν κ' εκεί, γιατί ή ζεστασιά των ήθών και έθιμων σ' όλες τίς εκδηλώσεις τής

ζωής ήταν ακόμη πίο μεγάλη, όλλα και για ψυχαγωγία μέ τήν άπολαύση των ειδυλλιακών τοπίων μέ τους όλοπράσινους λόφους και πλαγιές μέ τ' άσπρα έξωκλήσια, τίς μικρές κοιλάδες, τίς όμορφες ρεματιές που εκτείνονται σε μακρός γής και θάλασσας πάνω από 15 μίλια.

Σε μία βάρκα από τίς πολλές, γεμάτη άντρες, γυναίκες και παιδιά ακόμη, ξεχώριζε ένα άντρόγυνο μέσης ηλικίας. Ή γυναίκα καθόταν δίπλα στον άντρα και κοιτάζε πρός τή στεριά και άγνάντευε. Κάθε φορά που έβλεπε ένα έξωκλήσι ρωτούσε τον άντρα της: «Τί έκκλησάκι είν' αυτό;» κι εκείνος τής άπαντούσε ότι τιμάται στο όνομα του Άγ. Δημητρίου π.χ. ενώ ή γυναίκα του, κάνοντας τό σημείο του Σταυρού, έλεγε: «Προσκυνώ και δοξάζω τή χάρη σου, Άγιο Δημήτρη μου...» Αυτό γινόταν κάθε φορά που έβλεπε κι ένα έξωκλήσι στην Ψαρά... Τελευταία όμως ο άντρας σε παρόμοια έρώτησή της έιπε γιατί δέν ήξερε για ποιόν Άγιο ήταν κτισμένο τό έκκλησάκι, έιπε γιατί είχε συζήτηση μέ τήν παρέα κι ήταν σ' αυτήν άφοσιωμένος (έξόλλου τήν είχε βαρεθεί πιά), στο σκούντισμα τής γυναίκας του και στή συνηθισμένη έρώτησή της, άπαντά μέ μία χειρονομία: «Θύ, ού, σαν τ' άλλα!». Κι αυτή άμέσως: «Προσκυνώ και δοξάζω τή χάρη σου, Άγία μου Σαντάλα!».

(Από διήγησθ άείμνηστου Έμμ. Δ. Ραπατάκη)

E.K.

Έκείνοι που φεύγουν

ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΑΣ Δ. ΝΕΡΑΝΤΖΑΚΗΣ

Πέθανε στο Ήράκλειο στις 26 του Οκτώβρη και κηδεύτηκε στη Βιάννο ο Άγαμέμνονας Νεραντζάκης.

Γεννήθηκε στή Βιάννο τό 1900. Στό στρατό πήγε έθελοντής σε ηλικία 17 χρονών κι έτσι πήρε μέρος στον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο, τή Μικρά Άσία και τον Άλβανικό Πόλεμο του 1940. Σ' όλες τίς μάχες που πήρε μέρος διακρινόταν για τό θάρρος και τήν αυτοθυσία του. Για άνδραγαθία πήρε όλους τους βαθμούς του ύπαξιωματικού και του άνθυπολοχαγού.

Τό 1930 διορίστηκε παιδονόμος στο Γυμνάσιο Βιάννου, όπου υπηρέτησε περισσότερο από 35 χρόνια. Έτσι είχε τήν τύχη νά είναι γνωστός σ' όλους τους σημερινούς έπιστήμονες τής έπαρχίας μας και σ' όλους που πέρασαν τά χρόνια αυτά από τό Γυμνάσιο. Ή άγάπη του και τό ένδιαφέρον του για τήν πρόοδο των μαθητών ήταν πολύ μεγάλη και ίσως πολλοί νά όφειλουν τήν καλή τους σταδιοδρομία στο ένδιαφέρον και τή φροντίδα του άξέχαστου Άγαμέμνονα.

Νέος ακόμη έχασε τήν γυναίκα του κι άνελαβε τή φροντίδα και άνατροφή των πέντε παιδιών του.

Αυτό όμως δέν τον έμπόδισε όταν ή πατρίδα είχε άνάγκη στο διάστημα τής Γερμανοιταλικής

κατοχής νά τήν υπηρέτησει και πάλι: Από τήν Οργάνωση Ραφτοπούλου τήν αρχή και στή συνέχεια από τίς γραμμές του ΕΑΜ — ΕΛΑΣ όπου υπηρέτησε μέχρι τό διώξιμο και του τελευταίου Γερμανού από τήν Κρήτη.

Τήν κηδεία του παρακολούθησαν άρκετοί χωριανοί και τον άποχαιρέτησαν από μέρους των Συναγισιούχων ο δάσκαλος κ. Έμμ. Καδιανάκης και όπώ μέρους του Παραρτήματος Ήρακλείου τής Έθνικής Άντιστάσεως ο κ. Χαράλαμπος Δοριάκης.

Άξέχαστε Άγαμέμνων,

Σε σένα που ή ζωή σου ήταν γεμάτη από άγώνες για τήν Πατρίδα,

Σε ένα που ή συμμετοχή σου στον άγώνα για τό διώξιμο των στρατευμάτων του φασισμού από τον τόπο μας ήταν πολύ μεγάλη,

Σε ένα που έγκατέλειπες οικογένεια και δουλειά κι όκολούθησες τίς δυνάμεις του ΕΛΑΣ μέχρι και τήν τελευταία μέρα που χρειάστηκε για τή λευτεριά του τόπου μας,

Τό Παράρημα τής Έθνικής Άντίστασης του Νομού Ήρακλείου καταθέτει αυτά τά λίγα λουλούδια, σύμβολο τιμής κι άναγνώρισης των μεγάλων άγώνων σου.

ΝΙΚ. ΕΜΜ. ΚΑΤΣΑΡΑΚΗΣ

«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Μηνιαία έκδοση στην υπηρεσία δλων τών Βιαννιτών

Έκδοτής — Διευθυντής Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ Όδός 1866 αριθμ. 110, τηλ. 282.808

Φιλολογική επιμέλεια κειμένων Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ Έβανς 83 (Στοά Μουρτζή) τηλ. 230.386

Ετήσιες συνδρομές

Ιδιωτών Κοινοτήτων—Σχολείων — Ένοριών δρχ. 200 300

Εμβόσματα: Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ Έπιστολές για τήν ύλη:

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ: 1866 αρ. 110 Ήράκλειο

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: Καποδιστρίου 37 Ήράκλειο Χειρόγραφα δημοσιεύμενα ή μή δέν έπιστρέφονται. Τά ένυπόγραφα άρθρα έκφράζουν τīs άπόψεις τών συγγραφέων.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΛΒΑΝΙΚΟ ΠΟΛΕΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ

Του κ. Μηνά Σταυρακάκη

(Τελευταίο)

Πέρασε ή 14 και 15 του μηνός, χωρίς να ξέρομε τί είχε συμβεί εις τήν επαρχία. Στις 14 ήταν από κάτω σύνδεσμοι οί όποιοί μας είπαν τά θλιβερά γεγονότα τīs έκτελέσεις εις τά χωριά και τούς όμήρους που είχον εις τό Γυμνάσιο. Γι' αúτá όμως πρέπει να γράφουν άλλοι που τά είδαν και τά έζησαν. Οί σύνδεσμοι δέν ξέρανε να μας πούν πόσοι και ποιοί άκριβώς σκοτώθηκαν από κάθε χωριό, διότι και δέν είχε εξακριβωθεί έκείνη τή στιγμή.

Έν τώ μεταξύ οί Γερμανοί έβαζαν τή φωτιά εις τά χωριά και οί κληνοί φαινόνται από έκεί. Τους άιχμαλώτους παρέλαβε ο Μπαντουβάς. Έμαθα ότι ζητούσε ανταλλάγματα από τούς Γερμανούς για να τούς

παραδώσει, αλλά ως φαίνεται δέν πέτυχε και τελικά τούς σκότωσε. Όπως έμαθα, ελέχθη δτι τά ανταλλάγματα ήταν να μη γίνουν άντίποινα και να άφεθούν έλευθεροί οί δημιοι που έκρατούντο εις τό Γυμνάσιο τής Βιάννου.

Μετά τά γεγονότα αúτá, τό λημέρι άρχισε να νεκρώνεται και ο καθένας ή όμάδες όμάδες έφευγαν σε διάφορες κατευθύνσεις. Οί αιτίες ήταν πολλές. Μιά από αúτές ήταν και τό ζήτημα τής διατροφής.

Τότε άποφασίσαμε και έμείς, μία όμάδα από τόν Γιάννη τόν Κουτρομπά, τό γιό του τόν Μυρόνη, τόν Μιχαήλ τόν Πλατζουνάκη και έμένα να φύγομε για τά χωριά μας, γιατί ή άγωνία μας ήταν μεγάλη να μάθουμε τί άκριβώς είχε γίνει άλλ-

λά και για τό ζήτημα τής διατροφής: Δέν είχαμε τί να φάμε, άπως και όλοι μας.

Έκινήσαμε λοιπόν στις 17 ή τις 18 του μηνός. Πέρασαμε από όρισμένες μάντρες και μάς πρόσφεραν δτι είχον και τρώγαμε.

Δέν πρέπει κανείς να παραλείψει τīs μεγάλες θυσίες και και τή βοήθεια που προσέφεραν οί βοσκοί εις τόν άγώνα αúτόν τής Έθνικής Άντίστασης όλοι τής περιφέρειας, οικονομική και ήθική.

Συνεχίζοντας τήν πορεία μας νύχτα δέβαια, πέρασαμε τό Ξειλιάκο και Κατωφύγι. Έκει μάθαμε ότι οί Γερμανοί είχον κάνει άπογορευμένες ζώνες και είχον όρισμένα φυλάκια νεκρή ζωή. Μάς κατατόπισαν καλά και φύγαμε. Τελικά φτάσαμε πρωί πρωί εις τήν Κούπα, από πάνω από τή Βιάννο. Από εκεί βλέπαμε όλες τīs κινήσεις τών Γερμανών. Μείναμε εκεί δύο μέρες και μετά χωρίσαμε και έμείς. Ο Κουτρομπάς και ο Τζατζουνάκης πήγαν στο χωριό τους επάνω Βιάννο, εγώ κατέβηκα εις τήν Κάτω Βιάννο. Έμεινα εκεί σε γνωστούς.

Τήν επάωριο βρήκα εκεί τό Νικόλαο Μακράκη, άγροφύλακα

τότε του Βαχού, και φύγαμε για τό χωριό. Πέρασαμε από του Πρίτζιπα στο Δάφνο και φτάσαμε στο χωριό. Για τήν έξυπνότητα αúτή του Μακράκη του αναγνωρίζω μεγάλη ευγνωμοσύνη και ύποχρέωση.

Όταν με είδαν οί έναπομείναντες συγγενείς και χωριανοί, παρά τή στενοχώρια τους τή μεγάλη και ανεπανώρθωτη, έχάρηκαν διότι με ήξεραν σκοτωμένο και μου έλεγαν «Γλύτωσες τουλάχιστον έσσύ, αλλά πώς;» Τους εξιστόρησα τά γεγονότα όπως τά ήξερα. Έμαθα και εγώ για όλα τά γεγονότα, έκτελέσεις και όμήρους, που γι' αúτá ξέρεο ο καθένας χωριστά για τό χωριό του και για όλους τής επαρχίας.

Έδώ σταματώ τήν εξιστόρησή μου για τά γεγονότα τής Σύμης, με τήν επιφύλαξη να επανέλθω για τή συνέχεια τής Έθνικής Άντίστασης που έπακολούθησε με άρχηγό τόν Ποδιά και Γεροולάνο. Τά γεγονότα τής Σύμης κατά τή γνώμη μου έγιναν από ένθουσιασμό για τή συνθηκολόγηση τής Ιταλίας νομίζοντας ότι έσήμαινε τερματισμό του πολέμου. Γι' αúτó όμως άλλοι θά ξέρουν καλύτερα και άς γράφουν.

ΑΠΑΝΘΙΣΜΑΤΑ

Του κ. Κ. Γ. Στεφανάκη

110

Κάθε ζωντανός οργανισμός — και ζωντανοί οργανισμοί είναι οί ιδέες και οί πολιτικοί—νιώθε ακαταμάχητη μέσα του τήν ανάγκη, κι ακόμα πιο πολύ: τό χρέος, ν' αρπάξει και ν' αφομοιώσει ό,τι μπορεί γύρω του και να τό κάμει δικό του' να κυριέψει, αν μπορεί, τόν κόσμο. Δέν υπάρχει πιο λιμασμένο και πιο αρπαχτικό θηρίο από τήν καινούρια ιδέα. (Ν. Καζαντζάκη, Αναφορά στον Γκρέκο, έκδ. 6η, 1962 σελ. 506)

120

«Βαθύτατα νιώθω: ένας Αγωνιζόμενος ανηφορίζει από τήν ύλη στα φυτά, από τά φυτά στα ζώα, από τά ζώα στους ανθρώπους και μάχεται για λευτεριά. Σέ κάθε κρίσιμη εποχή ο Αγωνιζόμενος παίρνει και νέα όψη' σήμερα η όψη του είναι τούτη: είναι ο αρχηγός τής προλεταριακής τάξης που ανεβαίνει. Φωνάζει, δίνει συνθήματα: Δικαιοσύνη, ευτυχία, λευτεριά ολόενα και αλαργαίνουν.

130

Όμως είναι σωστό και χρήσιμο όσοι αγωνίζονται για ένα ιδανικό να θαρρούν πως θά τό φτάσουν κι άμα τό φτάσουν θά βασιλεύσει στον κόσμο η ευτυχία. Έτσι γκαρδιώνεται τό πνεύμα και παίρνει κουράγιο για τόν ατέλειωτο ανήφορο». (Ν. Καζαντζάκη, Αναφορά..., σ. 507—568).

130

«...Και τόσο αποφεύγανε τά πολιτικά, που ο' εκείνους τούς καιρούς ήταν πιο δύσκολο να βρει κανείς αυτούς που επιθυμούσαν να κυβερνούν παρά σήμερα εκείνους που καθόλου δέν τό θέλουν. Γιατί τήν απασχόλησή τους με τά ζητήματα τής πολιτείας δέν τήν έβλεπαν σαν εμπορική επιχείρηση μά σαν υπηρεσία για τήν έξυπνότητα του λαού και δέν κοιτάζανε από τήν πρώτη μέρα, μόλις παίρνανε τήν εξουσία, αν οί προηγούμενοι άρχοντες είχαν αφήσει κανένα υπόλοιπο που θά τούς έδινε κέρδος, μά πολύ περισσότερο εξετάζανε αν είχαν παραμελήσει κάποια ύποθεση απ' αúτες που έπρεπε να τελειώσουν πολύ γρήγορα.

Και για να μιλήσω με συντομία, εκείνοι τό είχαν νιώσει καλά πως πρέπει ο λαός σαν απόλυτος κυρίαρχος να ορίζει τούς άρχοντες και να τιμωρεί όσους δέν έχουν επιτυχία στο έργο τους και να γίνεται κριτής για τīs διαφωνίες που παρουσιάζονται...» και οί «άρχοντες να φροντίζουν για τά ζητήματα τής πολιτείας σαν υπηρέτες τής, κι αν φανούν δίκαιοι, να τούς επαίνωνουν και να τούς φτάνει αúτ ή τιμή, αν όμως κυβερνήσουνε κακά, να μήν τούς συγχωρεί κανείς, μά να τούς τιμωρούν με τīs πιο βαριές τιμωρίες». (Ισοκρ. «Αεροπαγίτικός» παράγραφοι 24—26, μεταφρ. Κ. Γ. Στεφανάκη, ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ, Ήράκλειο 1971, σσ. 35—37).

Σημείωση: Στο παραπάνω απόσπασμα από τόν «Αεροπαγίτικό» του ο Ισοκράτης (436—338 π.Χ.) αναφέρεται στο δημοκρατικό πολίτευμα που είχαν καθιερώσει στην αρχαία Αθήνα τόν 6ο π.Χ. αιώνα ο Σόλωνας και ο Κλεισθένης. Τονίζει πως τήν εποχή εκείνη τά αξιώματα τής πολιτείας δέν ήταν περιζήτητα, γιατί οί πολίτες δέν απέβλεπαν στην εκμετάλλευση του δημόσιου πλούτου, αλλά τήν ανάμειξη στη διοίκηση τή θεωρούσαν υπηρεσία για τό καλό του συνόλου.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ (Διαβήτη)

(δημοσιεύουμε τό παρακάτω απόσπασμα από τήν «ΠΡΩΤΗ ΑΓΑΠΗ» του μεγάλου πεζογράφου τής Βιάννου Γιάννη Κονδυλάκη — Διαβήτη. Ο Κονδυλάκης, όπως είναι γνωστό, χρησιμοποίησε στα περισσότερα έργα του τήν καθαρεύουσα και άρχικά στάθηκε πολέμιος τής δημοτικής. Προς τό τέλος τής ζωής του όμως, αναγνωρίζοντας τήν πλάνη του και μετανιωμένος, άσπάσθηκε τή δημοτική, χτύπησε άλύπητα τήν καθαρεύουσα, κι έγραψε τό τελευταίο μεγάλο του έργο, τήν «ΠΡΩΤΗ ΑΓΑΠΗ», στη δημοτική. Τό απόσπασμα που δημοσιεύουμε παρουσιάζει και ιδιαίτερο λαογραφικό ένδιαφέρον).

Στις επαρχίες τής Κρήτης ο' εκείνη τήν εποχή γιατροί δέν ήσαν, παρά μόνο πρακτικοί. Στις πόλεις άκόμη, έπιστήμονες γιατροί ήσαν λιγοστοί. Κι από

τούς πρακτικούς, οί περισσότεροι ήσαν μοιράρηδες, δηλαδή μάγοι και γιατροί μαζί. Αúτοι, άντι να ζητούν τή διάγνωση τής άρρώστιας στα συμπτώματα και στη γενική κατάσταση του άρρώστου, τή ζητούσαν στα μοιροχάρτια των, που χαν άνακατεμένη τή θεραπευτική και τή μαγεία.

Ένα τέτοιο γιατρό κάλεσε ή μητέρα μου να μ' εξετάσει. Κι ήρθε μ' ένα χοντρό χειρόγραφο βιβλίο, με τīs γωνιές λερωμένες και φαρμαμένες από τό πολυχρόνιο φυλλομέτρημα. Μόλις με κοίταξε μένα τόν άρρωστο. Ούτε τό σφυγμό μου ήπιασε, ούτε τή γλώσσα μου κοίταξε. Η μάνα μου τού 'πε πως είχα ζέστη μεγάλη, ιδρώτα τīs βραδινές ώρες και παραμιλητά' άλλ' αúτá τ' άκουε ως περιττές για τήν τέχνη του πληροφορίας. Ρώτησε μόνο ποιά μέρα και ποιά μέρα γεννήθηκα. Άνοιξε κατόπιν τό βιβλίο του' κι ένύ γυρίζε τīs σελίδες, παρουσιάζοντο πεντάλφες, κύκλοι κι άλλα μαγικά σχήματα. Σ' ένα καταβαστά σταμάτησε και μου 'πε να θέσω τό δάχτυλό μου τυχαίως ο' ένα σημείο. Μετ' αúτό άρχισε μία άφωνη άνάγνωση και σάλευ

αν τά χείλη του. Σέ λίγα λεπτά έβγαλε τή διάγνωση του: Είχα βαριά «βισιτριά», δηλαδή προσβολή από πονηρά πνεύματα, άλλ' ίσως κι απ' άνθρωπου σπυγγαία — τό χαρτί δέν τό ξεδιάλυσε καθαρά.

— Μάγια; ειπε ή μητέρα μου. — Ίσως ναι, ίσως κι όχι. Δέ σου 'πα πως δέν ξεκαθαρίζεται; Μά θά τού περάσει, άνε τού κάμεις ό,τι σου πώ.

— Από τή βούργια, που φύλαγε τό μοιροχάρτι του, έβγαλε μία λουρίδα χαρτί, γραμμένη έτοιμη, κι ειπέ τής μητέρας μου: — Αúτό τό φυλαχάρι να τό τυλίξεις με κεροπάνι, να τό ράψεις και να τού τό κρεμάσεις στο λαιμό. Να τό κρατά κατάρρα.

Παράγγειλε να μου κάμουν και κάμποσες κρυφές λειτουργίες' να μαζέψουν συνόμα διάφορα χόρτα, να πάρουν νερό από μία βρύση ανατολική, να τό βράσουν, κι αφού αφήσουν μία νύχτα έξω τό άφέψημα ν' άστρονομιστεί, να μου τό δώσουν τό πρωί να τό πώ νηστικός.

Η μητέρα μου φαινότανε ότι και κάτι άκόμη είχε να πεί στο μοιράρη, αλλά δέν ήθελε να τ'

άκούσω εγώ. Κι όταν έφυγε, τόν άκολούθησε και τού 'πε.

— Δέ μου λές, δάσκαλε, καμία γυναίκα δέν φαίνεται στα χαρτιά σου κοντά στο παιδί μου;

— Δέν ήθελα, μπρέ, να σου τό πώ' μά μία και με ρωτάς, θά σου πώ τήν πάσαν αλήθεια: Κοντά στη μοίρα του παιδιού σου είδα να στέκει μία γυναίκα, μακρά κι άδύνατη.

Ο μοιράρης, ως χωριανός βέβαια κάτι θά 'ξερε για τό μάλωμα τής μάνας μου και τής κόρης του Δεσποινιού. Κατάλαβε λοιπόν, που σημάδευε τό ρώτημα, κι άρπαξε τήν ευκαιρία μίας μαντικής έπιτυχίας.

— Και δέν τήνε γνώρισες ποιά είναι; ρώτησε άκόμη ή μητέρα μου.

— Ήτανε ο' άσκιανάδα και δέν ξεκαθάρισα τά πιθέματά της.

— Μελαχροινή δέν ήτανε;

— Έτσι μου φάνηκε.

— Έ τή σκύλα! έκαμε με ύπόκυφο μουγκητό ή μάνα μου.

Έ τή σκύλα, κι ήφραε τό παιδί μου! (Ι. Κονδυλάκη, Πρώτη άγάπη, Έκδ. Οίκονόμου σελ. 164 — 165).

Η Λίπανση τής έλιάς

Σύμφωνα με οδηγίες που δίνει ή Διεύθυνση Γεωργίας Ν. Ήρακλείου για τή λίπανση τής έλιάς είναι λαθεμένη και άντικονομική ή χρησιμοποίηση σύνθετων λιπασμάτων όπως τό 11 — 15 — 15, τό 12 — 12 — 12 τό 8 — 8 — 8 και άλλα μεικτά λιπάσματα.

Μεταφέραμε εδώ τīs σχετικές οδηγίες, όπως αναφέρονται στο «Σύγχρονο άγρότη» αρ. φύλ. 11.

ΕΙΔΗ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Τά είδη τών λιπασμάτων που θά χρησιμοποιήσουμε στην έλιά είναι τά άπλά άζωτοχά, όπως ή θειική άμμωνία που περιέχει 21ο)ο καθαρό άζωτο, ή νιτρική άμμωνία με 26ο)ο άζωτο και ή ούρια με 46ο)ο καθαρό άζωτο.

Στά έδάφη που έχουν άσβεστό (άσπροχώματα) μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε όλα τά παραπάνω λιπάσματα. Άντίθετα στα έδάφη που δέν έχουν άσβεστό (κοκκινόχώματα), είναι προτιμότερο να χρησιμοποιήσουμε άσβεστό ή νιτρική άμμωνία.

ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ

Σέ ό,τι άφορά τīs ποσότητες τών λιπασμάτων και σε κανονικές άναπτύξεις παραγωγικά δέν δρα, θά προσθέτουμε:

Στή λιανολιά: 0,5 — 1 κιλό

καθαρού άζώτου για κάθε δένδρο, δηλαδή 2,5 — 5 κιλά θειική άμμωνία ή 1,5 — 3 κιλά νιτρική άμμωνία ή 2 — 4 κιλά άσβεστόχου νιτρική άμμωνία ή 1 — 2 κιλά ούρια.

Στή χονδρολιά ή τσουνάτη 1 — 2 κιλά καθαρού άζώτου για κάθε δένδρο, δηλαδή 5 — 10 κιλά θειική άμμωνία ή 3 — 6 κιλά νιτρική άμμωνία ή 4 — 8 κιλά άσβεστόχου νιτρική άμμωνία ή 2 — 4 κιλά ούρια.

Από τīs παραπάνω ποσότητες λιπασμάτων θα χρησιμοποιήσουμε τīs μικρές ποσότητες στα μικρές γονιμότητας άβαθή έδάφη, στις χαμηλές με λίγες βροχές περιοχές και στα δένδρα με μικρή κόμη και παραγωγή.

Γενικά όμως όκαλύτερος όδηγός είναι ή θρεπτική κατάσταση τών έλαιόδένδρων. Τά δένδρα πρέπει τό καλοκαίρι να έχουν έτήσια βλάστηση περίπου 15 πόντους και να μη ζορίζονται από ξηρασία, για να θρέψουν τήν παραγωγή τους.

Προσοχή χρειάζεται ιδιαίτερα στο θέμα τής ποσότητας τών λιπασμάτων. Δέν πρέπει να βάζουμε περισσότερο λίπασμα από αúτό που χρειάζονται τά δένδρα, για να διατηρούνται σε καλή θρεπτική κατάσταση. Ο κίνδυνος από τīs μεγάλες ποσό-

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Ευχαριστούμε πολύ όλους που με όποιοδήποτε τρόπο μάς συμπαραστάθηκαν στο θάνατο του άγαπημένου μας πατέρα Άγαμέμνονα Νεραντζάκη. Ίδιαίτερα ευχαριστούμε τούς κ.κ. Έμμ. Καδιανάκη και Χαράλαμπο Δοριάκη ως και τīs άγωνιώσεις Συνταξιούχων Δημοσιών ύπαλλήλων και τό Παράρτημα Ήρακλείου τής Έθνικής Άντίστασης εκ μέρους τών όποιων τόν άποχαιρέτισαν στην κηδεία του. Τά παιδιά του

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Ευχαριστούμε πολύ όλους που μάς συμπαραστάθηκαν στο βαρύ πένθος μας για τό θάνατο του πατέρα μας Δημοσθένη Μαστρογιωργάκη. Τά παιδιά και τά εγγόνια του.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Τή Φωτεινή Έμμ. Ήγουμενίδη, που πήρε τό πτυχίο Μαθηματικών του Πανεπιστημίου τής Αθήνας συγχάρησε θερμά. Νίκος — Τηλέμαχος — Έλένη

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ν. ΜΑΣΤΡΟΓΙΩΡΓΑΚΗΣ

Σέ ηλικία 89 χρονών πέθανε στη Βιάννο στις 30 του Οκτώβριου ο Γρηγόρης Ν. Μαστρογιωργάκης. Πολεμιστής στα 12 - 13, τόν πρώτο παγκόσμιο πόλεμο και τραυματίας στη Μ. Άσία.

Υπήρξε καλός οικογενειάρχης, προοδευτικός καλλιεργητής και από τό ιδρυτικά και πιστά μέλη του Έλαιουργικού (Συν)σμού Άνω Βιάννου Άς είναι αίώνια ή μνήμη του.

ΝΙΚ. ΕΜΜ. ΚΑΤΣΑΡΑΚΗΣ

★ Συνέχεια στη σελίδα 4

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α

Συνέχεια από τη σελίδα 1
γιαρτή του παιδιού και της μάνας), σειρά όμιλων με όμιλητές από τη Βιάννο μά κι από το 'Ηράκλειο κι άλλου, εκδρομές και πολλά άλλα.

Η ύπυργός Πολιτισμού υπό σχετική συμπαράσταση, την οποία πιστεύουμε να έχουν. Μά πρώτα απ' όλα χρειάζεται προγραμματισμός και μαζική συμμετοχή και σ' αυτή την κατεύθυνση, πρωταρχικά πρέπει να

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΕΣ ΚΑΝΤΑΔΕΣ

Ιστορικές είναι οι καντάδες που γίνονταν τα περασμένα χρόνια στη Βιάννο. Πιο πετυχημένες οι άπρογραμματιστές. Παρέα στο καφενείο για κουβεντολόυ, που κατέληγε στο σιγοτραγουδο για ν' ακολουθήσει η συνοδεία του μαντολίνου ή της λύρας στις μεταμεσονύχτιες ώρες και να τελειώσει στα στενά της Βιαννίου τις πρωινές ώρες... Πολλοί είναι οι Βιαννίτες που έζησαν πιά νέοι τέτοιες άξεχαστες βραδιές. Χρέος τους στον τόπο να μη σβήσει η βιαννίτικη

βοηθήσουμε όλοι — όμιλίες και άλλες εκδηλώσεις θα πρέπει να προγραμματιστούν και οι άγροτικοί σύλλογοι 'Αρβης και Καλαμίου, μά και ο Πολιτιστικός Συλλόγος.

Το 1982 άς είναι χρόνος πολύπλευρης δραστηριότητας των κατοίκων της έπαρχίας. Ο άπολογισμός του τέλους της χρονιάς πολλά όφελή για το σύνολο θα παρουσιάσει.

Καντάδα. Άς προχωρήσας στη συγκρότηση μιάς ομάδας που με την παρουσία της σε εκδηλώσεις στην έπαρχια θα παρακινήσει τους νεότερους να τους μιμηθούν.

Παράλληλα όμως θα μπορούσαν να εκπροσωπήσουν την έπαρχια σε άλλα διαμερίσματα, που οργανώνουν καλλιτεχνικές εκδηλώσεις με τη συμμετοχή άρκετών χωριών με τα χορευτικά ή μουσικά τους συγκροτήματα.

Συνέχεια από τη σελίδα 1
από την Κρήτη αναγεννημένος και με τη διάθεση άν μπορούσε, να καταπεί ψυχικό - διανοητικά όλο αυτό τό νησί — παράδεισο και να τό κουβαλήσει μαζί του στον τόπο της διαμονής του, όπου τον περιμένει μά άληθινή χειμερινή νάρκη.

Για μά τέτοια περιοδεία οι μήνες Οκτώβριος — Νοέμβριος είναι η καταλληλότερη έποχή, γιατί τό τουριστικό ρεύμα έχει κοπάσει και ύπάρχει ευχέρεια ξενοδοχείων, έστιατορίων και συγκοινωνιών. Από άποψη καιρού, επικρατούν σ' όλη την Κρήτη ώραιες φθινοπωρινές λια κάδες με νηνεμίες και θερμές άκρογαλιές (θερμοκρασία θάλασας 23 - 26 βαθμούς), άκόμη κι άν συμβεί ένα πρωτοβρόχι μάς ή δύο ώρων να διακόψει τη φθινοπωρινή γαλήνη.

Ουσιαστικά μέσα σε τέσσερις ήμέρες με άεροπορικά ταξίδια 'Αθήνα — Χανιά και 'Ηράκλειο — 'Αθήνα και με νοικιασμένο στά Χανιά αυτοκίνητο πραγμα-

πολύ γαλά, στην 'Ιεράπετρα, στην 'Αρβη ή θάλασσα ήταν πολύ ζεστή και τό μπάνιο εύχάριστο. Σε όλες αυτές τις άμμουδιές πολ- λοί ξένοι και ξένες με γυμνοσθη- θα μαγιό, που στην άρχή σε προκαλούν, μά... δυστυχώς με- τά τό συνθίζεις και δε σου κά- νουν και τόση εντύπωση. Πα- ντού άπολαύσαμε ώραία φρέ- σκα ψάρια άν και πολύ άκριβά (στην 'Ιεράπετρα μαρμπούνια 1100 άρχ. τό κιλό σερβιρισμένο).

Οι εκρήξεις θαυμασμού του Σταμάτη δεν έπασαν ούτε λε- πτό: «Τι θαυμάσια τοπία, τί ω- ραίοι καιρός, τί γλυκιά θάλα- σα, τί καθαρός άέρας. 'Ηθελα να ξερω τί κάθεστε στην 'Αθή- να μέσα στα καυσαέρια και δεν έρχεστε να μείνετε μόνιμα στην Κρήτη; Θα τό λέω όλα αυτά στον Καναδά και δε θα με πι- στεύουν». Ευτυχώς πήρε μαζί του στον Καναδά άρκετές φω- τογραφίες. Ιδιαίτερη εντύπωση έκαναν στο Σταμάτη οι ηγγές

του Γαμπριέλε στη Βιάννο, οι μπανάνες στην 'Αρβη και οι κρεβατινές με τό ραζακιά στα- φύλια, που ο τρυγητής τους ου- νεχιζόταν άκόμη, στη διαδρομή Αρκαλοχωρίου - Ηρακλείου. Για πρώτη φορά στη ζωή του ο Σταμάτης έβλεπε με πολύ ένδια- φέρον τους νερόμυλους και τό καζάνι που έβγαζε ρακή στη Βιάννο. Να λοιπόν που τό πα- νάρχαιο καζάνι και ο νερόμυλος σε λειτουργία είναι άντικείμενο ενδιαφέροντος για ένα ξένο.

Φιλοξενία άξεχαστη στον Κά- τω Γαλατά Χανίων, στο Δρεπα- νιά, στο Ρέθυμνο και ιδιαίτερα στην Βιάννο. Πολλούς φίλους δυσαρεστήσαμε βλεπόντάς τους μόνο για μά καλημέρα, χωρίς να καταφέρουν να μάς κρατή- σουν. Μά τελικά ο Σταμάτης με έπεισε να πάψουν οι καλημέρες, γιατί αλλιώς θα έπρεπε να μεί- νουμε στην Κρήτη ως τά Χρι- στούγεννα.

Απολαύσαμε διάφορα παλιά

κρασιά βαρελίσια σε σπίτια και σε εστιατόρια, κι ο Σταμάτης δεν έπαυε να εκδηλώνει τις επι- δοκιμασίες του, « μπράβο κρα- σιά », μάζί με τις απορίες του, πώς υπάρχουν άνθρωποι άκόμη και κρητικοί που δεν ξέρουν την αξία του ντόπιου γνήσιου αυ- τού ποτού και βάζουν στο τρα- πέζι τους, ή προσφέρουν για να περιποιηθούν ξένους, ξενόφερτα μπιτσιλιασμένα κρασιά, μπύ- ρες, κόκα κλπ.

Πράγμα παρέξενο και άπίστευ- το ίσως μά στην Κρήτη δεν ά- κούς πιά τάτελευταία χρόνια τά λεβέντικα κρητικά τραγουδία, ίσως από την αντίληψη πώς τά αθηναϊκα είναι πιά μοντέρνα και πιά πολιτισμένα. 'Αντίθετα υποχρεωθήκαμε να ακούμε ε- πί τρεις ώρες στην Φαλάσαρνα κάτι « ελληνικούς » μπουζουκο- μανέδες που νόμιζες πως βρι- σκόσουν στην 'Αγκυρα ή στη Βαγδάτη.

Κ' Ανάστασις 'Ελλήνων»

(Κάθε φορά που συντελείται ένα γεγονός στον τόπο μας, μικρό ή μεγάλο, περιορισμένου ή ευρύτερου ενδιαφέροντος, οι λαϊκοί προβαδούροι με τη γλώσσα τη δική τους έξωτερικεύουν τό συναισθηματικό τους κόσμο με τό δικό τους τρόπο.

Έτσι για τό άποτέλεσμα των έκλογών στην πατρίδα μας στις 18 του 'Οκτώβρη συνεπαρχιώ- της μας έστειλε τό παρακάτω κείμενο).

Ανάστασις λαού θεασάμενοι έπαιεσώμεν και συχαρώμεν Παπανδρέου, τον λαοπρόβλη- τον και αυτοδύναμον πρωθυ- πουργόν και άξιον δραματιστήν και ήγέτην.

Σύ γάρ εί σωτήρ ήμών, έκτός σου άλλον ούκ έμπιστεύομεθα,

Και στη βοήθεια όλων μας δεόντως να πιστεύεις, για μά Ελλάδα λεύτερη, καινούργια λαμπροφώρα, Συχόμεθα ολόψυχα αστέριστες δυνάμεις σωματικές και ψυχικές στον εξοχότατό μας Πρωθυπουργό και ύπουργό της Εθνικής άμύνης να αντλεί και να εργάζεται για μάς, για την ειρήνη. Για την μεγάλη αλλαγή, για τό συμβόλαιο τιμής για τό χρηστό του πρόγραμμα μάς και έξω απ' τη βουλή Συχαρητήρια και ευχές για την καλή σου φήμη, που αστράφτει και αντιλαλεί σ' όλη την οικουμένη μακροήμερευση, χαρά και υγεία να σου δίνει ο 'Υψιστος και να ευλογεί της αλλαγής τη νίκη.

Άλεξανδρος Γ. Σπάρτης, ά- πόφοιτος Γυμνασίου, και δεξιός ιεροψάλτης ιερού ναού «'Η κοι-

τό όνομά σου έπαξίως όνομά- ζομεν. Δεύτε πάντες 'Ελληνες δη μοκράται οι πιστοί, εορτάσω- μεν και πανηγυρίσωμεν φαιδρόν και ποθητήν λαού ανάστασιν. 'Ιδού γάρ ήλθε διά του μακρο- χρονίου και τιμίου δημοκρατι- κού άγώνος χαρά και έλπίδα έν όλω τώ λαώ. Διά παντός λόγου και τρόπου εύφημούντες τον μέγαν πολιτικόν και θριαμβευ- τήν, έγκαρδίως χειροκροτούμεν και διά την τρανήν και χαρμό- συνον νικην αυτού και ήμών άγαλλόμεθα. Και δι' αυτήν έπι- μείνας και άκούρατος μαχητής της άλλαγής προβαδίσας, και τον γνήσιον δημοκρατικόν ή- λιον άνατείλας σοσιαλισμόν και κοινωνικήν έξυγιάνσιν οικοδο- μείς και χαλκείεις:

μησις της Θεοτόκου», κάτοικος 'Αγίου Βασιλείου Βιαννίου.

Ο ΚΑΙΡΟΣ

Με πολλή καθυστέρηση ήρ- θαν επίτελους οι πρώτες βροχές στην έπαρχια μας στις 8 Νοεμ- βρίου. Έτσι η ολόξερη γή ποτί- στηκε κι άλλαξε μορφή. Τά χω- ράρια πήραν τό σκούρο χρώμα και τό δέντρα πρασίνισαν ξα- νά, γιατί με την παράταση του καλοκαιριού άρχισαν να κοκκι- νίζουν τά φύλλα τους από τη δίψα. Ξεκίνησε η λίγη σπορά που διατηρείται άκόμη στην έπαρχια κυρίως σε κοκκιά για οικογενειακή κατανάλωση, σανό για τό οικόσπιτα ζωά και πολύ λίγα σιτηρά.

Σε λίγες μέρες θα ξεκινήσει τό λιομάζωμα, που θα πρέπει να γίνει σύντομα, γιατί φέτος οι ελιές είναι λίγες και δεν πρέ- πει να χαθούν με τις κακοκαιρί- ες που μπορεί ν' ακολουθήσουν. Τά πρώιμα κηπευτικά βρίσκον- ται σε οργανισμό δουλειάς. Αγ- γούρια άρχισαν να κόβονται σε μικροποσότητες και παρά- λληλα προωθείται η καλλιέργεια της ντομάτας.

Οι μπανανοπαραγωγοί βρι- σκονται σε κατάσταση αναμο- νής (τη στιγμή που γράφονται οι σειρές αυτές) για τό καθόρι- σμό τιμής στην πονάνα που πέρασε μεγάλη κρίση τον τελευ- ταιο καιρό.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Τό Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Βιαννιτών της 'Αθή- νας παρακαλεί όλους τους συνε- παρχιώτες μας που μένουν στην περιοχή της 'Αθήνας, Πειραιά και στα προάστια να γνωρί- σουν στα Γραφεία του Συλλό- γου 'Απελλού 4 τηλέφ. 3240153 την άκριβη Διεύθυνση της κα- τοικίας τους και τό τηλεφώνό τους.

Έτσι ο Σύλλογος θα μπορεί να τους ενημερώνει για κάθε εκ- δήλωσή του ή και για θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος.

Παρακαλεί επίσης όσους δεν είναι μέλη του Συλλόγου να φροντίσουν για την έγγραφη τους. 'Η συμμετοχή όλων των συνεπαρχιωτών της 'Αθήνας στη ζωή του Συλλόγου μας δη- μιουργεί τις προϋποθέσεις για μεγαλύτερη προβολή της έπαρ- χίας μας και τη σύσφιγξη των μεταξύ μας δεσμών.

ΠΕΤΥΧΑΝ ΣΤΑ ΑΕΙ

Όλα Εμμ. Μαστρογιωργά- κη KATE, Σχολή Στελεχών Επι- χειρήσεων.
— Μαρία Β. Νεραντζάκη KATE. Έμμανουήλ Νικ. Ζουμάκης, Χη- μικό Πατρών

Ο γύρος της Κρήτης σε πέντε μέρες

Κατά τη διάρκεια της άπο- ταξίσης μας στην Κρήτη, ήθελα να ξερω τί κάθεστε στην 'Αθή- να μέσα στα καυσαέρια και δεν έρχεστε να μείνετε μόνιμα στην Κρήτη; Θα τό λέω όλα αυτά στον Καναδά και δε θα με πι- στεύουν». Ευτυχώς πήρε μαζί του στον Καναδά άρκετές φω- τογραφίες. Ιδιαίτερη εντύπωση έκαναν στο Σταμάτη οι ηγγές

Τά εξοδα, έκτός από τη βεν- ζίνα, με μικρό ατοκίνητο είναι 580 άρχ. τη μέρα ένοίκιο και 7,50 άρχ. κατά χιλιόμετρο, μά εχουμε και φόρο 18ο) καθώς και 225 άρχ. ήμερησίως για δι- πλή ασφάλεια άτυχημάτων.

Σε πολλά μέρη κάναμε στά- σεις για να θαυμάσουμε τοπία, να πάρουμε φωτογραφίες ή να κάνομε μπάνιο. Στη Φαλάσαρ- να με την κόκκινη άμουδιά, στο Καλαμάκι Χανίων,, στις άπερα- ντες άμμουδιές μεταξύ κόλπου 'Αλμυρού και Ρεθύμνου, στη Χερσόνησο, στα Μάλια, στη Σητεία, στο Βάι, στο Μακρύ

ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΔΙ

Συνέχεια από τη σελίδα 1
'Ασφαλώς στο έργο αυτό ή Κυβέρνηση θα αντιμετώπισει την αντίδραση των ξένων αλλά και 'Ελλήνων και κάθε άλλου που έχει συμφέρον να διατηρηθεί ή σημερινή κατάσταση που αντι- μετωπίζει τό λάδι — όμως με τη συμπαράσταση των έλαιοπα- ραγωγών της χώρας και τη στε- νή συνεργασία Κυβέρνησης και έλαιο)κών οργανώσεων θα ξε- περαστούν προς όφελος των παραγωγών, των καταναλωτών και της εθνικής οικονομίας.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ

Τό αθλητικό σωματείο Ηρα- κλείου Ο.Φ.Η. πέρασε κρίση διοίκησης τον τελευταίο καιρό. Πολλές συζητήσεις έχουν γίνει και ο ημερησίως τύπος του Η- ρακλείου έγραφε πολλά επί αρκε- τές ήμέρες.

Στις δύσκολες αυτές στιγμές του ΟΦΗ ανέλαβε πρόεδρος του ο συνεπαρχιώτης μας γευπόνος κ. Γιάννης Παπαμαθαϊακής. Του ευχόμαστε καλή επιτυχία και να οδηγήσει τον Ο.Φ.Η. σε καινούριες επιτυχίες.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Στό προηγούμενο φύλλο των Β.Ν. σελ. 4, σημείωμα («'Απά- ντηση σε σχόλιό μας») παράγρα- φο 1 σειρά 9, από άβλεπία πα- ραλείφθηκε μετά τό «πού» η λέξη έγινε και άμέσως ή ήμερο- μηνία 11 — 1 — 81 αντί του σωστού 11 — 8 — 81.

Καταπολέμηση των ζιζανίων

Στά παλιότερα χρόνια κάθε σπίτι στην έπαρχια μας διέθετε τουλάχιστο δυό βόδια και μά αυτά καλλιεργούσε κάθε χρόνο όλα τά χωράφια της.

Σήμερα τά βόδια σχεδόν έ- χουν εξαφανιστεί και ή μηχανι- κή καλλιέργεια είναι άδύνατη στις περισσότερες εκτάσεις της έπαρχίας μας γιατί δεν επιτρέπει ή μορφολογία του έδαφους.

Έτσι, ή ανάγκη χρησιμοποί- ησης φαρμάκων για την καταπο- λέμηση των ζιζανίων, είναι ά- παραίτητη.

Παραθέτουμε σχετικές οδηγί- ες για τη χρήση τους, όπως ά- ναφέρονται σε έντυπο της Φάρ- μα Νοέμβριος 1981.

Τά ζιζάνια είναι ένα από τά μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετώπιζει σήμερα ή γεωρ- γία.

Οι ζημιές που προκαλούν στην γεωργία είναι από τις με- γαλύτερες και μπορούμε να τις συνοψίσουμε ως εξής:

1) Μείωση της παραγωγής 2) Μείωση της ποιότητας 3) Αύ- ξηση στην χρήση εργατικών χει- ριών 4) Έμποδίζουν την μηχανο- ποίηση όρισμένων καλλιεργη- τικών φροντίδων 5) Αύξηση στο κόστος παραγωγής 6) Προ- βλήματα στα άρδευτικά συστή- ματα κλπ.

!!
'Από τό παραπάνω είναι έμ- φανές ότι ή καταπολέμηση τους είναι άπαραίτητη. 'Η κατα-

ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΗ ΤΟΥ «ΔΙΑΒΑΤΗ»

Στις 16 του Δεκέμβρη ήμέρα Τετάρτη και ώρα 8 μ.μ. ο Σύλ- λος Βιαννιτών της 'Αθήνας θα πραγματοποιήσει συνεστίαση των συνεπαρχιωτών μας που με- νουν στην 'Αθήνα.

'Η συνεστίαση θα γίνει στο Κρητικό Κέντρο Ζορμπάς, Λεω- φόρος Συγγρού και 'Ιφιγένειας. Θα ακολουθήσουν καλλιτεχνι- κές εκδηλώσεις στις όποιες θα πάρε μέρος τό χορευτικό συγ- κρότημα του Συλλόγου και θα παρουσιαστεί ένα πρωτότυπο πρόγραμμα.

Στή συνεστίαση, έκτός από τους συνεπαρχιώτες που θεω- ρούνται όλοι προσκεκλημένοι, θα προσκληθούν πολλοί επιστή- μονες και φίλοι της έπαρχίας μας.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

κ.κ. Νικο Θεοδοσάκη και 'Αντώ- νη Σιτριβακτάκη, Χόντρο:
Πήραμε τις παροιμίες και τις «γνωμικές μαντινάδες» και σας εύχαριστούμε. Μία έπιλογή θα δημοσιευτεί στο έπόμενο φύλλο

πολέμηση μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν (έδαφος - κλιματικές, καλλιέρ- γεια κλπ.) και την ψυχολογία του καλλιεργητή.

Σήμερα θ' αναφερθώ στον τρόπο καταπολέμησης των ζιζα- νίων με χημικά μέσα και συγκεκριμένα θα ήθελα να δώσω στους γεωργούς μερικές χρήσι- μες συμβουλές για τη σωστότε- ρη χρήση των ζιζανιοκτόνων.

1) Πριν άπ' όλα πρέπει να γί- νει σωστή έπιλογή του ζιζανιο- κτόνου με βάση τά ζιζάνια που θέλομε να καταπολέμησουμε, την καλλιέργεια που υπάρχει (άν είναι έτησια ή πολυετής) και τις έδαφοκλιματικές συνθήκες της περιοχής. Συγκεκριμένα: 'Οπως θα γνωρίζετε, τά ζιζάνια τά κατατάσσουμε με βάση τη διάρκεια της ζωής τους σε μονο- ετή, διετή, πολυετή.

Τά μονοετή είναι αυτά που έξοντώνονται πιά εύκολα. Τά πιά δυσκολεξόντωνα και προ- βληματικά είναι τά πολυετή. Για να καταπολεμηθεί ένα δυ- σκολεξόντωνα ζιζάνιο π.χ. ά- γριάδα, βέλιουρα κλπ. πρέπει να καταστρώσουμε ένα άποτελε- σματικό πρόγραμμα ζιζανιοκτο- νίας με τον συνδυασμό μηχανι- κών και χημικών μέσων.

Τό είδος της καλλιέργειας έχει μεγάλη σημασία για την έπιλο- γή του ζιζανιοκτόνου. Για έτη- σιες καλλιέργειες πρέπει ένα χρη- σιμοποιήσουμε ένα «έκλεκτικό» ζιζανιοκτόνο. Έκλεκτικό λέγε- ται ένα ζιζανιοκτόνο που κατα- στρέφει τά ζιζάνια σε μά συγ-

Η ΛΙΠΑΝΣΗ ΤΗΣ ΕΛΙΑΣ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 3
για να διαλυθεί εύκολα και να άποφύγουμε τις άπώλειες.

Πρέπει να προσέχουμε να μη βάσουμε τά λιπάσματα σε ξηρό έδαφος, διότι έχομε μεγάλη ά- πώλεια άζώτου.

Οι έλαιοπαραγωγοί πρέπει να έχουν πάντα ύπόψη τους ότι δεν φθάνει μόνο τό λιπάσμα για μά γενική βελτίωση των έλαι- ώνων τους και αύξηση της πα- ραγωγής. Τό νερό είναι ο σοβα- ρότερος παράγοντας για την παραγωγή και πρέπει τό δένδρο να μην ύποφέρουν από ξηρασία τό καλοκαίρι. Γι' αυτό πρέπει πολύ νωρίς να καταστρέφονται τά άγριόχορτα με όργανα ή ζι- ζανιοκτόνα και να κλαδεύονται τά δένδρα, ώστε ή κόμη τους να είναι άνάλογη με τη διαθέ- σιμη ύγρασία του έδαφους.

Στά δένδρα που ραβδίζονται τό κλάδεμα αυτό πρέπει να γί- νεται συγχρόνως με τη συγκο- μιδή.

πολέμηση μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν (έδαφος - κλιματικές, καλλιέρ- γεια κλπ.) και την ψυχολογία του καλλιεργητή.

Σήμερα θ' αναφερθώ στον τρόπο καταπολέμησης των ζιζα- νίων με χημικά μέσα και συγκεκριμένα θα ήθελα να δώσω στους γεωργούς μερικές χρήσι- μες συμβουλές για τη σωστότε- ρη χρήση των ζιζανιοκτόνων.

1) Πριν άπ' όλα πρέπει να γί- νει σωστή έπιλογή του ζιζανιο- κτόνου με βάση τά ζιζάνια που θέλομε να καταπολέμησουμε, την καλλιέργεια που υπάρχει (άν είναι έτησια ή πολυετής) και τις έδαφοκλιματικές συνθήκες της περιοχής. Συγκεκριμένα: 'Οπως θα γνωρίζετε, τά ζιζάνια τά κατατάσσουμε με βάση τη διάρκεια της ζωής τους σε μονο- ετή, διετή, πολυετή.

Τά μονοετή είναι αυτά που έξοντώνονται πιά εύκολα. Τά πιά δυσκολεξόντωνα και προ- βληματικά είναι τά πολυετή. Για να καταπολεμηθεί ένα δυ- σκολεξόντωνα ζιζάνιο π.χ. ά- γριάδα, βέλιουρα κλπ. πρέπει να καταστρώσουμε ένα άποτελε- σματικό πρόγραμμα ζιζανιοκτο- νίας με τον συνδυασμό μηχανι- κών και χημικών μέσων.

Τό είδος της καλλιέργειας έχει μεγάλη σημασία για την έπιλο- γή του ζιζανιοκτόνου. Για έτη- σιες καλλιέργειες πρέπει ένα χρη- σιμοποιήσουμε ένα «έκλεκτικό» ζιζανιοκτόνο. Έκλεκτικό λέγε- ται ένα ζιζανιοκτόνο που κατα- στρέφει τά ζιζάνια σε μά συγ-

πολέμηση μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν (έδαφος - κλιματικές, καλλιέρ- γεια κλπ.) και την ψυχολογία του καλλιεργητή.

Σήμερα θ' αναφερθώ στον τρόπο καταπολέμησης των ζιζα- νίων με χημικά μέσα και συγκεκριμένα θα ήθελα να δώσω στους γεωργούς μερικές χρήσι- μες συμβουλές για τη σωστότε- ρη χρήση των ζιζανιοκτόνων.

1) Πριν άπ' όλα πρέπει να γί- νει σωστή έπιλογή του ζιζανιο- κτόνου με βάση τά ζιζάνια που θέλομε να καταπολέμησουμε, την καλλιέργεια που υπάρχει (άν είναι έτησια ή πολυετής) και τις έδαφοκλιματικές συνθήκες της περιοχής. Συγκεκριμένα: 'Οπως θα γνωρίζετε, τά ζιζάνια τά κατατάσσουμε με βάση τη διάρκεια της ζωής τους σε μονο- ετή, διετή, πολυετή.

Τά μονοετή είναι αυτά που έξοντώνονται πιά εύκολα. Τά πιά δυσκολεξόντωνα και προ- βληματικά είναι τά πολυετή. Για να καταπολεμηθεί ένα δυ- σκολεξόντωνα ζιζάνιο π.χ. ά- γριάδα, βέλιουρα κλπ. πρέπει να καταστρώσουμε ένα άποτελε- σματικό πρόγραμμα ζιζανιοκτο- νίας με τον συνδυασμό μηχανι- κών και χημικών μέσων.

Τό είδος της καλλιέργειας έχει μεγάλη σημασία για την έπιλο- γή του ζιζανιοκτόνου. Για έτη- σιες καλλιέργειες πρέπει ένα χρη- σιμοποιήσουμε ένα «έκλεκτικό» ζιζανιοκτόνο. Έκλεκτικό λέγε- ται ένα ζιζανιοκτόνο που κατα- στρέφει τά ζιζάνια σε μά συγ-

πολέμηση μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν (έδαφος - κλιματικές, καλλιέρ- γεια κλπ.) και την ψυχολογία του καλλιεργητή.

Σήμερα θ' αναφερθώ στον τρόπο καταπολέμησης των ζιζα- νίων με χημικά μέσα και συγκεκριμένα θα ήθελα να δώσω στους γεωργούς μερικές χρήσι- μες συμβουλές για τη σωστότε- ρη χρήση των ζιζανιοκτόνων.

1) Πριν άπ' όλα πρέπει να γί- νει σωστή έπιλογή του ζιζανιο- κτόνου με βάση τά ζιζάνια που θέλομε να καταπολέμησουμε, την καλλιέργεια που υπάρχει (άν είναι έτησια ή πολυετής) και τις έδαφοκλιματικές συνθήκες της περιοχής. Συγκεκριμένα: 'Οπως θα γνωρίζετε, τά ζιζάνια τά κατατάσσουμε με βάση τη διάρκεια της ζωής τους σε μονο- ετή, διετή, πολυετή.

Τά μονοετή είναι αυτά που έξοντώνονται πιά εύκολα. Τά πιά δυσκολεξόντωνα και προ- βληματικά είναι τά πολυετή. Για να καταπολεμηθεί ένα δυ- σκολεξόντωνα ζιζάνιο π.χ. ά- γριάδα, βέλιουρα κλπ. πρέπει να καταστρώσουμε ένα άποτελε- σματικό πρόγραμμα ζιζανιοκτο- νίας με τον συνδυασμό μηχανι- κών και χημικών μέσων.

Τό είδος της καλλιέργειας έχει μεγάλη σημασία για την έπιλο- γή του ζιζανιοκτόνου. Για έτη- σιες καλλιέργειες πρέπει ένα χρη- σιμοποιήσουμε ένα «έκλεκτικό» ζιζανιοκτόνο. Έκλεκτικό λέγε- ται ένα ζιζανιοκτόνο που κατα- στρέφει τά ζιζάνια σε μά συγ-

ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΔΡΕΑ ΑΓΓΕΛΑΚΗ

Νεκρολογία για τον 'Ανδρέα 'Αγγελάκη στην οποία έξαιρεί τό χαρακτήρα και τις άρετές του μάς έστειλε τον περασμένο μή- να ο κ. Μανόλης Βλαχάκης.